

Lausunto ehdotuksesta Suomen merenhoitosuunnitelman seurantaohjelmaksi vuosille 2020-2026

37/11.03.03/2020

Rakennus- ja ympäristölautakunta 05.02.2020 § 23

Valmistelija

Ympäristönsuojelutarkastaja Tomas Kull, puh. 040 488 5970

EsittelijäYmpäristönsuojelupäällikkö Carl-Sture Österman, puh. 044 458 5927
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt Paraisten kaupungilta lausuntoa ehdotuksesta Suomen merenhoitosuunnitelman seurantaohjelmaksi vuosille 2020-2026. ELY-keskus on pyytänyt lausuntoa viimeistään 20.3.2020.

Merenhoitosuunnitelma koostuu kolmesta osasta. Osat päivitetään kuuden vuoden välein. Ensimmäinen osa sisältää meriympäristön hyvän tilan määritelmät, meren nykytilan sekä yleiset ympäristötavoitteet ja indikaattorit. Suomen merenhoitosuunnitelman seurantaohjelma vuosille 2020-2026 muodostaa merenhoitosuunnitelman toisen osan ja se päivittää ja korvaa edellisten vuosien 2014-2020 seurantaohjelman. Kolmas osa on toimenpideohjelma, jonka nykyinen versio on kohdistettu vuosille 2016-2021. Toimenpideohjelma vuosille 2022-2027 päivitetään vuoden 2021 loppuun mennessä.

Merenhoidon suunnittelua ohjaavat Suomessa laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004) sekä valtioneuvoston asetus merenhoidon järjestämisestä (980/2011), joilla on toimeenpantu Euroopan unionin meristrategiadirektiivi (2008/56/EY). Merenhoidon tavoitteena on meriympäristön hyvä tila rantaviivasta talousvyöhykkeen ulkorajalle saakka.

Seurantaohjelman tarkoitus

Seurantaohjelma tuottaa tietoa, jonka avulla voidaan arvioida meriympäristön vallitsevaa tilaa sekä päätellä, täyttyvätkö meriympäristön hyvän tilan kriteerit. Ohjelma tuottaa tietoa myös ihmisen toiminnasta aiheutuvista ympäristöpaineista ja paineiden vaikutuksista meriympäristön tilaan. Tieto meren tilasta ja meriympäristöön kohdistuvista paineista toimii perustana merenhoidon toimenpiteiden suunnittelulle, toimenpiteiden vaikuttavuuden arvioinnille sekä yleisten ympäristötavoitteiden saavuttamisen arvioinnille.

Seurantaohjelman rakenne ja vastuuviranomaiset

Seurantaohjelma koostuu 14 ohjelmasta (luonnon monimuotoisuus: merinisäkkäät, luonnon monimuotoisuus: linnut, luonnon monimuotoisuus: kalat, luonnon monimuotoisuus: merenpohjan elinympäristöt, luonnon monimuotoisuus: vesipatsaan elinympäristöt, luonnon monimuotoisuus: luonnonsuojelu, vieraslajit, kaupalliset kalakannat, rehevöityminen, hydrografian muutokset, epäpuhtaudet ympäristössä, epäpuhtaudet ihmisravinnossa, roskaantuminen, energia, mukaan lukien melu), jotka perustuvat meriympäristön

hyvän tilan laadullisiin kuvaajiin. Laadulliset kuvaajat on määritelty merenhoidon asetuksessa. Ohjelmilla seurataan ekosysteemin eri osia ja eräitä meriympäristöön kohdistuvia paineita. Ohjelmat on jaettu yhteensä 44 alaohjelmaan, jotka tarkentavat ohjelmien teemoja ja sitä, miten seuranta kohdentuu.

Merenhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen 15 §:n mukaan ympäristöministeriö, Suomen ympäristökeskus, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä muut viranomaiset ja laitokset toimialallaan vastaavat merenhoitosuunnitelman mukaisen seurantaohjelman toteuttamisesta. Seurantaohjelman rakenteesta ja alaohjelmien vastuuviranomaisista annetaan katsaus seurantaohjelmaehdotuksen sivujen 4-6 taulukossa. Ohjelmien keskeinen sisältö selostetaan tarkemmin seurantaohjelmaehdotuksen liitteessä 1. Liitteessä 2 luetellaan merenhoitosuunnitelman yleisten ympäristötavoitteiden edellyttämä seuranta.

Seurantaohjelman toteuttaminen

Päivitetyn seurantaohjelman toteuttaminen alkaa 15. heinäkuuta 2020 ja jatkuu 14. heinäkuuta 2026 asti. Ohjelmaa toteutetaan Suomen merialueella rantaviivasta talousvyöhykkeen ulkorajalle. Ahvenanmaa on osallistunut seurantaohjelman laadintaan ja ohjelma kattaa myös Ahvenanmaan rannikkovedet ja merialueet.

Seurantaohjelman taloudelliset ja muut vaikutukset

Merenhoitosuunnitelman seurantaohjelma kokoaa yhteen jo olemassa olevia seurantoja, jotka tuottavat tietoa myös muun kuin merenhoitoon liittyvän lainsäädännön tarpeisiin. Tuotettu tieto koskee muun muassa vesienhoidon suunnittelua, luonnonsuojelua, kalavarojen seurantaa, terveydensuojelua ja elintarviketurvallisuutta. Näitä seurantoja on rahoitettu pääasiassa valtion budjetista.

Seurantaohjelman tuottama tieto on monikäyttöistä. Esimerkiksi vieraslajiseuranta tukee – merenhoidon suunnittelun ohella – Suomen kansallisen vieraslajistrategian toimeenpanoa. Luonnon monimuotoisuuden seuranta tukee lintu- ja luontodirektiivin seurantaa sekä EU:n biodiversiteettistrategian arvioimista.

Seurantaohjelman toteuttamisen vuosikustannuksiksi on arvioitu noin 6 miljoonaa euroa ohjelmakaudella. Ahvenanmaan maakunnan seurantaohjelman vuosikustannukset ovat noin 0,3 miljoonaa euroa. Kustannusarviossa uusien seurantojen ja tietotarpeiden kustannukset ovat noin 0,3 miljoonaa euroa vuodessa. Lisäksi kustannuksia syntyy havainnointi- ja mittaus toiminnassa tarvittavien välineiden ylläpidosta ja käyttämisestä sekä seurannan toteuttamisen edellyttämästä liikkumisesta.

Seurantaohjelma tuottaa lisää tietoa meriympäristön tilasta, mikä auttaa toimenpiteiden kohdentamisessa. Eri tahojen toteuttamien seurantojen kokoaminen yhteen edistää viranomaisten välistä yhteistyötä ja helpottaa myös seurannan koordinoimista naapurivaltioiden kanssa. Nämä seikat lisäävät kustannussäästöjä. Seurantaohjelma ja sen tuottama tieto tulee nähdä myös

laajemmin yhteiskuntaa hyödyttävänä. Seurantatiedon hallinnassa ja saatavuudessa pyritään avoimuuteen. Avoimesti saatavilla oleva tieto on tutkijoiden, opettajien ja tiedostusvälineiden käytettävissä. Se hyödyttää kansalaisia ja lisää yritystoiminnan mahdollisuuksia. Ohjelmasta ei ole arvioitu aiheutuvan merkittäviä haittoja ympäristölle.

Oheismateriaali

[Linkki ruotsinkielisiin asiakirjoihin](#)
[Linkki suomenkielisiin asiakirjoihin](#)

Ehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää antaa asiassa (VARELY/94/2020) seuraavan lausunnon:

Paraisten kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa ehdotuksesta Suomen merenhoitosuunnitelman seurantaohjelmaksi 2020-2026. Seurantaohjelma on riittävän kattava, jotta meriympäristön tilaa voidaan arvioida kokonaisuudessaan. Saaristokaupunki Paraisille, sen asukkaille ja yrittäjille on tärkeää, että meriympäristön hyvä tila voidaan saavuttaa kaikilta osin.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksianto

Varsinais-Suomen ELY-keskus